

Bogu na čast,

GASILEC

bližnjemu na pomoč!

Izdaja odbor deželne zveze kranjskih gasilnih društev. — Urejuje tajnik Fran Ks. Trošt na Igu pri Ljubljani. — List izhaja poljubno po potrebi v nedoločenem času, vendar vsaj štirikrat na leto, in ga dobivajo člani zveze brezplačno. Oznaniha stanejo cela stran: 37 K 60 h, 1/2 strani 18 K 80 h, 1/4 strani 9 K 40 h, 1/8 strani 4 K 70 h, pri večkratnem natisu primeren popust.

Okrožnica.

Deželno in gospejno pomožno društvo „Rudečega križa“ za Kranjsko je povabilo podpisano vodstvo, ki naj vpliva pri prostovoljnih gasilnih društvih, da stopijo v službo reševalne pomoči pri podružnicah „Rudečega križa“.

Gasilno društvo naj bi določilo za sanitetno službo 4 do 6 moških, v malih krajih 2 do 3 moške. V prvi vrsti bi prišla v poštev sledeča prostovoljna gasilna društva izven Ljubljane še: Postojna, Krško, Idrija, Kranj, Kostanjevica, Dol. Logatec, Metlika, Vrhnika, Račoveljica, Radeče, Novo mesto, Št. Peter na Krasu, Kamnik, Črnomelj in Škofja Loka. Zeleti pa je, da se odzovejo vsa društva, ki so voljna delovati na tem polju.

V slučaju ugodnih poročil se bo poskrbelo, da se moštvo praktično pčui o delovanju pomožne službe, posebno pri prenašanju in prevažanju bolnikov v slučaju kake vojne.

Zvezino vodstvo bo poskrbelo, da bo to poučeval praktično kak zdravnik v posameznih okrajih, seveda sporazumno z dotično podružnico „Rudečega križa“.

V ta namen se prosi, da društva pri sestavi imenika članov za leto 1911. označijo v rubriki „Službeni značaj“ dotičnega člana kot „sanitetni mož“. Opomniti je pa, da se za to službo privzamejo le oni gasilci, ki imajo do nje veselje in stalno prebivajo v kraju.

Na pomoč!

Za vodstvo deželne gasilne zveze:

Cesarški svetnik

Franc Ks. Trošt,
tajnik.Franc Doberlet,
načelnik.

Objava.

Pristojbinski namestek (ekvivalent). C. kr. finančno ministrstvo je z naredbo z dne 10. oktobra 1910 državni zakonik št. 186 odredilo, da se prizna premoženje, katero je podvrženo pristojbinskemu namestku, to je posebnemu davku in sicer za dobo od 1911. do 1920. leta.

Ker so dobila tudi prostovoljna gasilna društva poziv, da priznajo svoje premoženje po stanju z dne 1. januarja 1911, opozarjamo, da se ona sklicujejo na § 26 odstavka 5, ki se glasi: Premično premoženje prostovoljnih gasilnih društev, kakor tudi zvez takih društev je od plačevanja pristojbinskega namestka tudi tedaj oproščeno, če tudin ispravili teh združitve trajni namen tega premoženja dokazan. Ravno tako ni gasilno orodje, ki je last občine, predmet tega obdačenja.

Vsako društvo, ki dobi poziv, mora vpadati, kolika prosto vlogo na c. kr. urad za odmero pristojbin v Ljubljani, v kateri se sklicuje na postavne določbe in prosi za oprostitev od plačevanja pristojbinskega namestka, opiraje se na opomnjo 2 lit. d k tarifni postavki 106 B. e. zakona z dne 13. decembra 1862 drž. zak. št. 89.

Tovariše načelnike pozivljamo, da ne zamude roka, ki je določen do 30. aprila 1911, in podajo te prošnje. Bolje je prej nego kasneje. Upamo, da smo stvar dovelj pojasnili. Kdor bi pa vkljub temu ne razumel vsega, naj se obrne do zveznega poslovodje in sicer pravočasno, vsaj pa do 1. aprila 1911.

Zvezino vodstvo.

Pravila okrajne gasilske zveze

Štev. v

§ 1.

V zmislu § 3. pravil deželne zveze slovenskih prostovoljnih gasilnih društev Kranjske, se ustanovi okrajna gasilska zveza št. v za okraj

§ 2.

Sedež in poslovni jezik.

Sedež okrajne gasilske zveze je na bivališču točasnega načelnika.

Poslovni jezik je slovenski.

§ 3.

Namen.

Namen okrajne gasilske zveze je: gojiti, širiti in enotno urediti gasilstvo v okraju, skrbeti za sodelovanje in vzajemno pomoč pri požarih, povodnjih in drugih nezgodah; paziti, da se izvršujejo redno zakoni in določila, ki se tičejo gasilstva in skrbeti za varnostne naprave v okolišju; npravno podpirati gasilna društva in skrbeti po blagajniškem stanju za gmotno podporo članov, ki v službi ponesrečijo.

§ 4.

Sredstva.

Okrajna gasilska zveza dosega svoj namen:

1. da vporablja vsa zakonita sredstva, s katerimi se za more koristiti gasilstvu;
2. da prireja gasilske vaje in shode;

3. da ustanavlja društvene knjižnice in razširja strokovne časopise in razprave;
4. da zasleduje razvoj gasilstva;
5. da skrbi za ustanovitev novih gasilnih društev.

§ 5.

Dolžnosti in pravice članov.

1. Člani okrajne gasilske zveze so:
 - a) redni, to je prostovoljna gasilna društva, ki pa morajo biti obenem člani deželne gasilske zveze (društva, ki niso pri deželni gasilski zvezi, se ne smejo sprejeti v okrajno gasilsko zvezo);
 - b) častni člani.
 2. Vsako v okrajni zvezi včlanjeno društvo ima pravico:
 - a) biti deležno vseh koristi zveznega delovanja;
 - b) biti zastopano pri zborovanjih in volitvah;
 - c) staviti nasvete in zahtevati pojasnila.
 3. Dolžnosti društva so:
 - a) sestavljati in v določenem roku pošiljati okrajnemu odboru imenik članov in statističnih poročil;
 - b) izvrševati vse odredbe deželne in okrajne gasilske zveze;
 - c) plačevati od odbora določene prispevke, najkasneje do 1. julija upravnega leta. Novoustanovljena gasilna društva, ki pristopijo k zvezi, so prvo leto prispevka prosta.
 4. Za častnega člana se izvolijo pri obnem zboru osebe, ki so si pridobile za gasilstvo posebnih zaslug. Take osebe se predlagajo odboru in ta jih predlaga obnemu zboru.
- Častni člani imajo vse pravice, kakor odposlanci društev, dolžnosti pa nimajo.

§ 6.

Poslovanje okrajne zveze.

1. Upravne posle okrajne zveze upravljajo občni zbor, odbor in načelnik.
2. Okrajno zvezo zastopa proti oblastvom in drugim osebam nje načelnik.
3. Vse listine, s katerimi se okrajna zveza pravno zavezuje, podpisujeta načelnik in poslovodja; listine druge vrste, dopise in razglase podpisuje načelnik ali tudi sam poslovodja.

§ 7.

Občni zbor.

1. Redni občni zbor se skliče po odboru vsaka tri leta v kraju, ki ga določi odbor.
 2. Izredni občni zbor mora sklicati odbor, kadar smatra to za potrebno; sklicati ga pa mora, če to zahteva tretjina v zvezi združenih društev, ki pa mora naznaniti dnevni red.
 3. Pozive k obnemu zboru z označenim dnevnim redom, je vsaj en mesec prej razposlati vsem v zvezi združenim društvom in predsedstvu slovenske deželne gasilske zveze.
 4. Občni zbor tvorijo:
 - a) redni člani, to je zastopniki gasilnih društev. Vsako društvo ima za vsakih 20 članov enega zastopnika; odlomki pod 10 članov se ne štejejo;
 - b) častni člani, ki imajo pravico glasovanja;
 - c) odborniki okrajne zveze.
- Deželna gasilska zveza ima pravico poslati svoje zastopnike k zborovanju, ki pa nimajo pravice glasovanja.

§ 8.

1. Občni zbor je sklepčen, če je zastopanih vsaj ena tretjina delegatov.
- V drugem slučaju se skliče na isti dan eno uro pozneje drug občni zbor, ki je sklepčen pri vsakem številu zastopnikov društev.
2. Vsak zastopnik ima zase le po en glas, pač pa je dovoljeno, da s pooblastilom zastopa več ali vse glasove svojega društva.
- Zastopniki se morajo izkazati s pooblastilom svojega društva.
3. Glasuje se z dviganjem rok; z nasprotnim glasovanjem; če pa zahteva tretjina članov, po imenih.

4. Sklepa se z večino glasov. Predsednik z drugimi skupno glasuje. Pri enakem številu glasov je predlog odklonjen.

5. Voli se navadno z listki z navadno večino, če pa sklene občni zbor tudi z vzklikom.

Pri enakem številu odloča žreb.

6. Aktivno volilno pravico imajo vse v § 7 pod 4 a, b, c navedene osebe, pasivno pa vsakdo, ki je član katerega v okrajni zvezi združenega društva in častni člani.

7. Odstopivši odborniki se lahko z nova volijo.

8. Drugi gasilci smejo zborovanju prisostovati ali le kot poslušalci, da ne motijo zborovanja. Če se pa proglasi zborovanje tajno, se morajo odstraniti.

9. Obnemu zboru predseduje načelnik ali namestnik okrajne zveze; ob njihovi nenavzočnosti pa samo za to zborovanje izvoljeni predsednik.

10. Občni zbor sklepa o vseh zveznih zadevah.

§ 9.

Delokrog občnega zbora je:

- a) voliti za dobo treh let odbor: to je načelnika, njega namestnika, tri odbornike in dva namestnika. Pri obširnih okrajnih zvezah sme se število odbornikov zvišati na pet članov;
- b) potrjati poročila načelnika in poslovodje;
- c) voliti tri pregledovalce računov;
- d) napraviti poslovni in nadzorovalni red po nasvetih odbora;
- e) določevati višino prispevkov;
- f) določitev izletov;
- g) voliti častne člane, na odborov predlog;
- h) odločevati o prizivih proti sklepom odbora okrajne zveze;
- i) voliti delegate za občni zbor slovenske deželne gasilske zveze;
- j) sklepati o premembi pravil, kakor je okraju primerno in o razdruženju okrajne gasilske zveze z dvetretjinsko večino navzočih glasov.

§ 10.

Odbor okrajne gasilske zveze.

1. Za tri leta izvoljeni odbor okrajne gasilske zveze sestoji iz načelnika, njegovega namestnika, treh do petih odbornikov in dveh namestnikov.
2. Seje sklicuje načelnik, če je ta zadržan podnačelnik.
3. Odbor je sklepčen, če so vsaj trije člani navzočni.
4. Sklepa se z večino glasov.
5. Odboru predseduje načelnik ali, če je ta zadržan, njegov namestnik in prične svoje delovanje 14 dni po izvolitvi.
6. Namestniki prisostvujejo sejam s posvetovalnim glasom, pravice odbornika pa zadobe, če so potrebni v dopolnitev potrebnega števila.

§ 11.

Odbor ureja notranje in vnanje zadeve okrajne zveze, v kolikor niso pridržane obnemu zboru; zlasti pa:

- a) sprejema nove člane, to je društva v zvezo;
- b) upravlja društveno imovino in predlaga obnemu zboru poročilo o svojem delovanju;
- c) voli poslovodjo okrajne zveze, ki stopi, ako ni član odbora kot tak v odbor;
- d) sklicuje občni zbor;
- e) predlaga obnemu zboru častne člane;
- f) izključuje iz okrajne zveze društva, ki so se pregrešila proti disciplini ali pa iz drugih važnih vzrokov, zlasti, če ne plačujejo vžle opominov prispevkov za minulo dobo. O izključbi je potreba še prej odobritve odbora slovenske deželne gasilske zveze.

§ 12.

Načelnništvo.

Načelnništvo okrajne zveze ima izvesti sklepe občnega zbora in odbora, kakor tudi odredbe deželne gasilske zveze.

§ 13.

Načelnik okrajne gasilske zveze nadzoruje vse notranje posle zveze, sklicuje odborove seje in v imenu odbora obne zbere.

On predseduje vsem zborovanjem, zastopa zvezo na zunaj, nakazuje izplačilo po odboru dovoljenih nagrad.

§ 14.

Namestnik načelnika zastopa tega v vseh njegovih poslih, ako je ta zadržan ali odsoten.

§ 15.

Načelnik okrajne zveze, kot nadzornik sklicuje tehnična posvetovanja in nadzoruje zvezina društva.

§ 16.

Poslovodja opravlja vsa pismena poslovanja, vodi zapisnike, oskrbuje blagajnico in vodi račune. On podpisuje z načelnikom vse važne listine.

§ 17.

Namestnike pokliče načelnik v odbor, če ta ali oni član posla ne more izvrševati ali se iz okraja izseli.

§ 18.

Svoj mandat izgubi v odboru tisti odbornik, ki se ne udeleži dveh zaporednih sej, ako se v to ni zadostno opravičil, ali pa če ni več član gasilstva v okraju.

Računski pregledovalci.

§ 19.

Računski pregledovalci pazijo na denarno gospodarstvo, pregledajo račune in gotovino in poročajo o tem odboru in občnemu zboru.

Nagrade.

§ 20.

Vsi posli v okrajni zvezi so častni, vendar sme dovoliti odbor posameznikom nagrade za izredna dela in povrniti jim stroške, ki so nastali iz službenega razmerja.

Tehnični zbor.

§ 21.

Kadar nanese potreba, se skliče tehnični zbor, ki sestoji iz vseh načelnikov v zvezi združenih društev.

K temu zboru se privzame tudi strokovnjake.

Ta zbor skrbi za strokovno izobrazbo društev, za enotno poveljevanje in napredek gasilstva.

Zlet.

§ 22.

Zlet se vrše v okrajnem okolišu in služijo v povzdigo gasilstva. Spored se vrši po določilih, ki je sestavi društvo, kjer se vrši zlet.

Namen se doseže z enotnim izvežbanjem, strokovno vajo, razkazovanjem gasilnega orodja in novih vzorcev in iznajdb na gasilnem polju.

Nehanje članstva.

§ 23.

Član zveze preneha biti društvo:

- a) po pismenem naznanilu izstopa;
- b) če se iz zveze izključi (§ 11 f).

Izključeno društvo ima pravico pritožbe na občni zbor okrajne zveze in na odbor deželne gasilske zveze. Proti sklepu na zadnjega ni več pritožbe;

- c) ako ga deželna gasilska zveza sporazumno z njim prideli drugi okrajni zvezi.

Odstopivše ali izključeno društvo nima pravice do povrnitve vplačanih prispevkov.

Razsodišče.

§ 24.

Ako nastanejo v zvezi iz društvenega razmerja spori med člani zveze, med temi in odborom ali med člani odbora, odloča v njih razsodišče in proti odločitvi tega ni priziva.

Razsodišče se sestavi:

Vsaka stranka izvoli dva zaupnika, ti pa predsednika. Odloča se o sporu z večino glasov pri navzočnosti od najmanj treh članov.

Posredovalec med spornima strankama je načelnik, do njega se je obračati; on določa, ako je potreba, strankam rok za izvolitev zaupnikov, tem pa rok za izvolitev predsednika; obotavljajoči se stranki določa sam zaupnika in zaupnikom predsednika, ako se ti ne morejo zediniti, ter predlaga, če treba, odborni razsodbo, da jo uveljavi.

Razpust okrajne zveze.

§ 25.

Okrajna zveza se razide, če to sklene občni zbor z dvetretjinsko večino vseh opravičenih glasov.

Če se okrajna zveza razide ali če bi bila oblastveno razpuščena, se izroči njeno imetje deželni gasilski zvezi, da ga prida „Jubilejni ustanovi“.

§ 26.

Okrajna zveza se ustanovi čim pristopi k njej pet gasilnih društev. — Do ustanovitve zveze sprejema prijave načelstvo deželne gasilne zveze.

Opomin za zimski čas.

Gasilska služba je v zimskih mesecih zaradi mraza, snega in ledu v marsikaterem oziru težavnejša, zato je dolžnost poveljstva, da pazi na vse, kar je potrebno za gasilstvo, če hoče točno vršiti svoje odgovorne naloge.

1. V prvi vrsti je treba paziti, da ne zamrznejo brizgalnice. Temu se pride v okom, če se brizgalnice ob nastopu mraza popolnoma osuše, da se v stroju ne nahaja niti kapljice vode.

V to svrhu moramo bate in zaklopne stožce z gobo in cunjami dobro obrisati. Batove in stožceve zaklope kakor tudi stene valjev previdno osnažimo in obrišemo s krpo in zopet sestavimo.

To delo moramo opravljati po vsakokratni rabi, posebno pa ob zimskem času.

2. Gasilarna naj bo urejena tako, da ne pride mokrota do orodja: preglejmo streho, da ne pušča, pa tudi okna in vrata se morajo dobro zapirati; zapirajmo tudi prezračevalnice. Ob hudem mrazu se prepričujemo o stanju brizgalnic, kar se zgodi z nekaj dvigi ravnotežja. Ne samo načelnik, ampak tudi drugi šarži naj se večkrat prepričajo o stanju orodja v gasilarni.

3. Vprašanje pa je: Kaj je storiti, če je brizgalna zamrznila?

Če smo se prepričali, da je bila brizgalna dobro osnažena, ni tolikega pomena, če so nekateri deli nekaj bolj trdi, zakaj to je le vsled vodnega pritiska in ti deli se zopet takoj omajajo, ko smo vili nekaj studenčnice vanje, ker ima še vedno nekaj stopinj toplote. Če je pa stroj hujše zamrznjen, ga ni treba s silo pritiska omajati, zakaj bati se sicer omajajo ali zaklopke drže in ne pomagata nikakršen pritisk.

V takem primeru je gorka voda najboljši pripomoček. Z njo otali brizgalnico. Če pa ni gorke vode pri rokah, vlij nekaj špirta v plitvo plehnato posodo in ga užgi ter ogrevaj brizgalnico, ki se kmalu razgreje in posamezni deli otale.

Po zimi naj bo steklenica špirta in ploščena posoda v vsaki gasilarni vedno pripravljena.

Prav primerne so tudi otajalne svetilke po načinu kletarskih lotnih lampic, pri katerih se lahko plamen navrne na poljuben del. Med delovanjem ne zamrzne brizgalnica, pravilo je — tudi v odmorih brizganja — brizgalno, četudi le prav malo, pregibati. Priporočljivo je dalje, vodno omarico imeti z vodo napolnjeno, kar se prav lahko izvrši v par minutah, da se zabrani zamrznjenje tudi, če brizgalna počiva. Ako se prilije vodi v brizgalni omarici v časi nekoliko krop, je vsa nevarnost, da zamrzne, odstranjena.

Ob posebno hudem mrazu se lahko pripeti, da se kovinski deli brizgalnice tako ohladi, da prva sesajoča voda zamrzne in tek zaklopk ovira. Malo ogretje brizgalne, kakor pri talenju prepreči to oviro.

Posebno pozornost zahteva po zimi ravnanje s cevmi.

Cevi med delom sicer ne zamrznejo, pač pa, ako voda v njih mirno stoji. Tudi pri odmorih se mora voda vsaj po malo v ceveh gibati. Posebno škoduje zmrzlina cevem, ko jih po požaru spravljamo. Trde cevi se kaj hitro zlomijo, posebno če jih, kakor navadno, preganemo. Na ta način se lahko po požaru veliko cevi pokvari. Zmrzle cevi je politi z vročo vodo, jih tako oddaliti in šele potem naviti. Cevi je vselej potrebno navijati tudi v poletnem času, pregib pa naj se sploh opusti, ker cevi trpe na pregibih več ali manj.

Na pravo spravo cevi se pa sploh malo pazi, kar se stori tudi iz nevednosti in vendar so cevi važen del gasilske oprave, katerih vzdrževanje bodi vsakemu gasilnemu društvu posebno pri srečju.

5. Kjer so vodovodi, mora se najprej zabraniti zamrznenje vodopustnikov. Ako ni pri teh samostojnega odtoka, se morajo v mrzlem času kolikor možno izbrizgati; to izbrizganje naj se vrši tudi po vsaki uporabi.

Pri podzemskih vodopustnikih naj se pokrovi vedno oprostijo snegu in ledu.

6. Če je pred gasilarno sneg ali led, naj se poskrbi za to, da je izhod vedno prost, da se v slučaju požara ne trati časa.

V gasilarni naj bodo svetilke s svečami, pa tudi žveplenke vedno na svojem mestu. Moštvo naj se opozori, da ima pod gasilsko obleko gorko podobloko in dobro obuvalo, da ne ozebe in se ne prehladi.

Ni pa ravno treba kroja pri gasilskem delu, zadostuje čelada ali čepica, vsak naj obleče svojo gorko obleko; skrbeti je za svoje zdravje.

Naj te vrstice služijo v pouk in ravnanje.

Uporaba vodopustnikov (hidrantov).

Bolj in bolj se razmnožujejo po naši deželi vodovodi, ki so tudi ob ognju posebne važnosti. Kjer je vodni pritisk velik, je omogočeno gašenje naravnost iz vodopusta, ne da bi bilo treba uporabljati brizgalnice in seveda je tako gašenje tudi najlažje.

Gasilci pa se morajo tudi glede rabe vodopustov dobro izvežbati. Ker se pri rabi vodopustov brizgalnic toliko ne rabi, se morajo plezalci in brizgalci dobro poučiti posebno o polaganju cevi, zakaj vodovod nudi priliko, da se s peščico moštva požar prej in zanesliveje vduši.

Cevi za vodopuste so spravljene na vozičku, kjer so spravljene tudi potrebni ključji, nastavki, mlaznice, obveze oziroma tudi krampi in lopate itd.

Vaje naj se vrše po določenih pravilih, in sicer:

1. Nastop k vozičku in odhod z njim do vodopustnika.
2. Razlaga o bistvu vodopustnika, če je nad — ali pod zemljo in orodja, ki je na vozičku.
3. Nastavitev vodopustnika po vsakem posameznem gasilcu.
4. Položitev cevi na dve dolžini.
5. Položitev cevi na šest do deset dolžin, in sicer brez zaprek in z zaprekami, to je čez zidove, plotove itd.
6. Sprava cevi na voziček.
7. Podaljšanje in okrajšanje cevi.
8. Prenos cevi.
9. Premena cevi.

Kjer nima vodovod dovolj pritiska, da bi se naravnost iz vodopustnika brizgalo, se mora voda napeljati v brizgalno. Vendar je pa tudi najmanjši pritisk iz vodovoda v prid brizgalnam.

Napačna pa je misel, da ni potreba brizgalnic, kjer je vodovod. Tudi tam so brizgalne potrebne in moštvo naj bo izurjeno v njih rabi.

Ne oziraje se na pomoč iz sosesčine, kjer ni vodovoda, je namreč mogoče, da vodovod odreče, zaradi kakšne razpoke cevi, zaradi popraviljanja v vodohranu ali kaj enakega.

V takih primerih bi se hudo maščevalo, če bi bile brizgalnice ob nastalem požaru zanesnažene ali če bi manjkalo potrebnega moštva.

Čeprav imamo vodovode, vendar moramo imeti tudi brizgalnice, da priskočijo v vsakem slučaju na pomoč.

Okrožnica

vsem prostovoljnim gasilnim društvom.

Predsedstvo gasilne zveze je prejelo od zavarovalnice „Providentia“ ponudbo za zavarovanje gasilcev proti telesnim nezgodam v poklicu, to je pri požaru in vajah. Zavaruje za slučaj smrti, trajne invaliditete in za mimogredočo delavno nezmožnost, in sicer se dobi povračila za slučaj smrti 2000 K, za trajno invaliditeto 2000 K, za mimoidočo delavno nezmožnost 1 K na dan. Za tako zavarovanje se plača letno 1 K 20 h, če sklene zavarovanje več nego 25 članov. Ker pa so nekatera društva, ki nimajo toliko članov, zavaruje gasilska zveza korporativno člane, ki se v to priklasijo.

Nekatera društva so že zavarovala svoje člane, želeli je, da to store tudi druga, kar bo le v splošno korist.

To zavarovalnino plačajo pa člani sami, kar jim pač ne bo obtežljivo, saj 1 K 20 h na leto pač vsakdo zmore, to tem bolj, ker pri naših moštvihih itak ni nikakšne članarine.

Tovarišem načelnikom polagamo torej v roke to važno zadevo. Okrožnica naj se prebere pri obnem zboru, ki se vrši navadno začetkom leta in naj se člani k zavarovanju vzpodbujajo.

Pristopne listine se bodo takoj vposlale, čim se nam naznani, da se bo zavarovalo kaj članov. Zavarovalni znesek bo takoj vplačati in se ta pošlje naravnost zavarovalnici potom gasilske zveze in ne potom zastopnikov „Providentie“. Upamo, da bodo gasilci vpoštevali to zavarovanje, če se jim pravilno po načelniku ali tajniku razloži in raztolmači.

Na pomoč!

Fr. Ks. Trošt,
tajnik.

Cesarski svetnik
Franc Doberlet,
načelnik.

Novice.

Deželni odbor je dovolil za l. 1810 iz stražno-gasilnega zaklada podpore nastopnim gasilnim društvom. Ljubljana 800 K; po 200 K: Gorenje Vrhpolje, Podutik, Žerovnica; po 150 K: Doblje, Vinica, Bled, Kropa, Ljubno, Podkoren, Ribno, Ambrus, Mirna, Mirnapeč, Št. Peter pri Novem mestu, Vel. Loka, Postojna, Dobropolje, Jurjevica, Sušje, Moravče, Vodice, Št. Janž, Št. Vid, (Dolenjsko), Škofjaloka, Žabnica, Dravljje, Kašelj-Zalog, Stara Vrhnika, Stožice, Ledine; po 120 K: Vavtavas, Dolenjavas, pri Ribnici, Škofljica, Vrhnika, po 110 K: Studeno, Sodražica, Horjul; po 100 K: Metlika, Begunje, Bohinjska Bela, Bohinjska Bistrica, Breznica, Gorje, Kamnagorica, Kranjskagora, Mošnje, Radovljica, Srednjavas v Bohinju, Zasip, Trebnje, Razdrto, Ribnica, Belacerkev, Domžale, Stob, Trzin, Cirklje (Dolenjsko), Sv. Križ pri Kostanjevici, Št. Rupert, Poljane, Predoslje, Selce, Sora, Zgor. Bernik, Dobrova, Gameljni, Iškalo, Ježica, Podpeč, Polhovgradec, Ig, Št. Vid nad Ljubljano, Tacen, Tomišelj, Vič-Glince, Vižmarje, Vrbljene, Zgor. Šiška, Dobračeva, Dolenji Logatec, Gorenji Logatec, Rovte, Spodnja Idrija, Stari trg pri Ložu, Žiri; po 90 K: Semič, Blejska Dobrava, Selo, Slavina, Velke Poljane, Motnik, Mokronog, Vače, Stražišče, Hotederšica, Štefanjavas; po 80 K: Črnomelj, Dovje, Hrušica, Jesenice, Koroška Bela, Mojstrana, Rateče, Novomesto, Orehovica, Toplice, Žuženberk, Hruševje, Ilirska Bistrica, Knežak, Senožeče, Št. Vid pri Vipavi, Zagorje na Pivki, Sv. Gregor, Velke Lašče, Lukovica, Dob. Dol, Dolsko, Mengeš, Kostanjevica, Krško, Radeče, Škocjan, Krka, Litija, Duplje, Gorenjavas, Predvor, Sorica, Staraloka, Šenčur, Voglje, Bizovik, Borovnica, Brezovica, Moste, Pijavagorica, Pirnče, Spodnja Šiška, Šmarje, Št. Jurje, Verd, Bloke, Cerknica, Črnuvrh, Dolenjavas pri Cerknici, Godovič, Idrija, Planina, Tržič; skupaj 152 društvom 16.450 K.

All naj se pričinja z gašenjem spodaj ali zgoraj? Pri ognju na poslopih začnemo vedno zdolej gasiti, dim in vročina se spenjata kvišku in ne dopuščata, da bi se videl goreči predmet, ki naj se oškropi. Začnimo kakega pol metra nad spodnjim robom gorišča, tako, da padajočo vodo popolnoma izrabimo. Kar smo spodaj pogasili, se ne vname več tako hitro, od spodaj se vzdigajoča vodna para prežene zrak in pomaga

tako k gašenju. Pri gašenju od spodaj naj se prime ogenj na manj nevarnem mestu, da dim in vročina ne nadlegujeta gasilcev. Če gasimo od zgoraj, provzroča od spodaj se dvigajoča vročina izhlapevanje vode, ali pa se voda tudi razkroja in ogenj gori dalje. Če gasimo zgoraj in ne spodaj, postanejo spodnji stavbeni deli lahko tako slabi, da ne morejo držati zgornjih in vse se zruši. Kako drugače, če spodaj začnemo. Kar je pogasjenega, tega vpenjajoča se vročina ne vname več, del za delom pogasimo, sicer počasi pa zanesljivo.

Kazni za požigalce v starem Berlinu. Požigaleci so bili še pred sto leti javno živi sežgani. V Berlinu se je izvršila ta justica še 28. maja 1813. leta, na 30 letnem možu in 21 letnem dekletu. Napravljena je bila grmada. Obsojenca sta bila privezana h kolom, čez obraz so se jima potegnile krpe in grmada se je zažgala. Močan piš je pospešil zubelj in čez malo časa ni bilo več videti teles umirajočih. dan pozneje je bilo brati svarilo kriminalnega sodišča po hišnih vogalih. No, hvala Bogu, da danes ni več tako krute obsodbe.

Zvezni odbor je „Jubilejno ustanovo“ za l. 1910. soglasno priznal in podelil: gasilec Verbič v Postojni, gasilski vdovi Lukan v Horjulu in gasilski vdovi Rodé v Domžalah, izplačalo se je dne 2. decembra 1910 vsakemu 60 K.

Društva naj ne zamude vlagati pravočasno prošnje na vis. deželni odbor, in opremijo naj jih z vsemi prilogi. Kako se napravi prošnja in katere priloge so potrebe, je razvideti iz vzorcev v „Gasilskem koledarju“ za l. 1911.

Vsled sklepa odbora naj vsako društvo v računih pojasni na čem je dolg ali na orodju, opravi ali gasilnem domu.

Okrajne zveze se bodo začele, takoj snovati, čim nastane gorkejša vreme. Društva bodo dobila pravočasno obvestilo z naznanilom kraja, dneva in ure shoda.

K zvezi so pristopila prostovoljna gasilna društva: Šmartno v Tuhinju, Naklo in Sela.

Poslali smo vsem društvom vsakoletne tiskovine, da jih izpolnijo. Prosim, da jih društva izpolnijo in tudi letnino pravočasno vplačajo. Tudi onih pet društev, ki so z letnino še na dolgu, tem potom opozarjamo, da store svojo dolžnost.

Gasilski znaki, ki se nosijo lahko na navadni opravi, pripravi tudi za podporne člane, se dobe pri zveznem poslovodji kos po 50 h. Čisti dohodek je določen za jubilejno ustanovo.

Književnost.

Vatrogasni koledar sa žemetizmom vatrogasnih društava in častništva u kraljevinama Hrvatskoj i Slavoniji, Dalmaciji, te Bosni i Hercegovini za prostu godinu 1911. Tečaj III. Izdala in uredila Miško Kolarič in Bogumil Toni. Poleg koledarske vsebine ima poučne članke „Vatrogasne vježbe“. Društvene tiskavnice. Seznam gasilskih zvez v Avstro-Ogrski in v Evropi (za Kranjsko naj bi urednika pravilno sestavila, saj imata vse na razpolago. Op. ured.)

Sbornik hasičský kapesní kalendář na rok 1911, izdala češka gasilska zveza, uredil Josip Macháček, ročnik X. Lepa priročna knjižica obsegajoča koledar, ki ima na vsaki mesečni strani zabeležene važne dneve naroda in še posebej gasilstva češkega. Dalje prinaša razne članke od Hubalka, Michaleka, Kukliča, Seidel-na, Jos. Muchačka, J. Teplý ja, V. Paleček-a in M. Mayer-ja. Statistiko slovanskih in drugih gasilskih zvez. Cena vezani knjižici je 1 K 20 h.

Kalendář Moravského hasičstva na rok 1911, izdala češka gasilna zveza za Moravo, cena 1 K 20 h; ročnik VIII. Poleg koledarske vsebine ima razne članke K. O. Hubalek-a, ces. svetn. Vozaba, Fr. Vilim-a, Fr. Hrab-a, V. Oharek-a. Statistika gasilstva slovanskega in drugega.

Frommes Österreichischer Feuerwehrkalender za l. 1911. ima natančno statistiko nemških gasilskih zvez; omenja pa tudi slovanske. Vsebuje tudi nekaj prav primernih člankov.

Gasilski koledar za leto 1911.

uredil tajnik Franc Ks. Trošt je izšel in se dobiva po 50 v komad pri M. Gerberju v Ljubljani.

Gasilci sezite po koledarju, čigar čisti dohodek je namenjen Gasilski ustanovi.

Naročila sprejema tudi zvezni tajnik.

Alois Zmitko

lastna izdelovalnica godal z električnim obratom v Lunech, Češko ::

priporoča bratskim gasilnim društvom **rogove** za koračnice v F, As in C po 8, 10, 12 in 14 kron. **Dvoglasne poveljniške hupe** medene ali iz novega srebra od 4 do 6 kron, čisto izdelane, lahko pihajoče. — Vse potrebne vrvice. Popravila ceno, dobro in hitro.

J. S. Benedikt

Ljubljana, Prešernove ulice

tvorniška zaloga posamentirnega blaga in raznih potrebščin za gasilna društva.

Naramnice za gasilce docela po postavnem predpisu.

Gasilske čepice z medenim ali tudi z zlato-vezenim znakom.

Signalne vrvice, rokavne žnorige, rokavice, kravate itd.

Dobre konopne cevi, pasovi za moštvo itd.

Preskrbe se tudi vse druge potrebščine za gasilce po najnižjih cenah.

Za gasilna društva olajšalni plačilni pogoji; pri skupnem naročilu enakih vrst primeren popust.

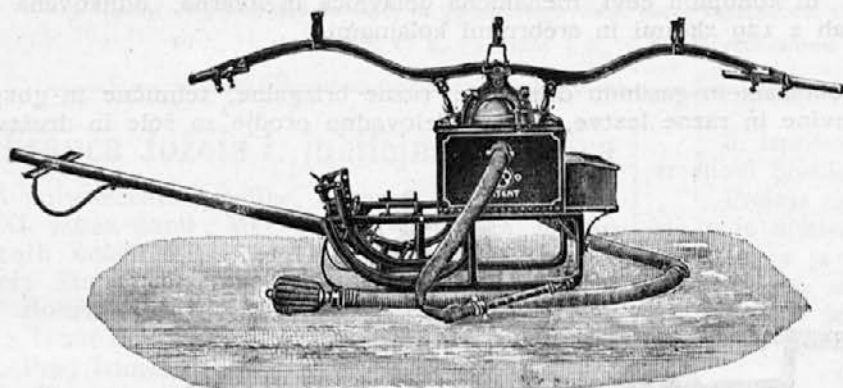
Strojnotvorniška družba „UNION“ na Dunaju.

(D. z o. z.)

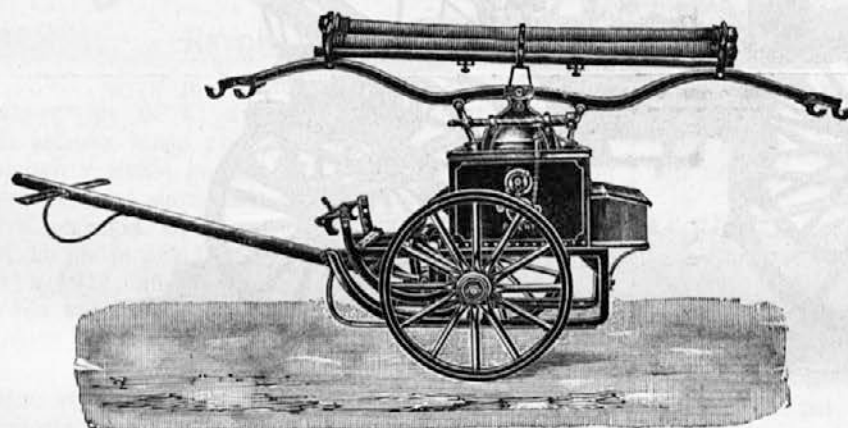
Pisarna in skladišče: Dunaj VIII/2, Hernalsergürtel.

Tvornice: Toplice in Sorgental na Češkem.

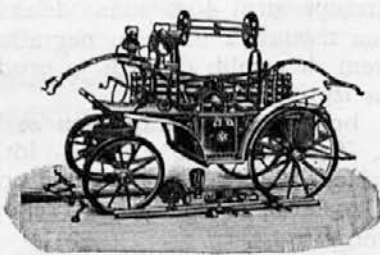
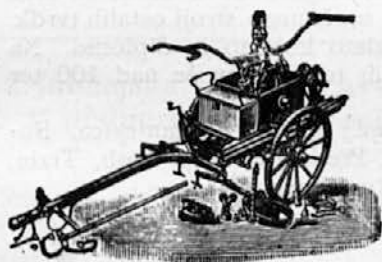
Novoustrojena patentovana sančna snemalna brizgalna s prosto se pregibajočo osjo in snemalnim kolesjem, najpripravnejša za hribovite kraje. En sam gasilec z lahkoto brizgo sname in zopet uredi.

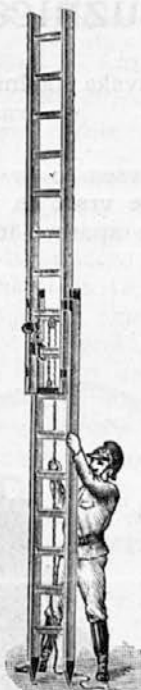
Kot sančna brizga.

Kot dvokolna vozna brizga.

Brizgalnice in vodonoši, dvokolesne in štirikolesne ali nosilne.

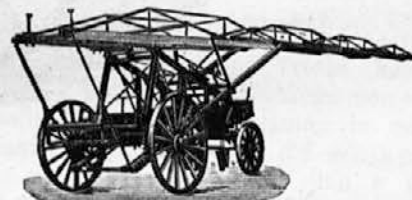

Raztegnjena.

Sklopljena.

Nosilne premikalne lestve.

Dvokolesne in štirikolesne premikalne lestve.

Strešne in kljukaste lestve.

Vsakovrstne osebne oprave.

➡ Cevi, konopne in lanene, sirove ali gumirane. Normalna spojila vijakov avstrijske gasilske zveze.

Popolna garancija! Nizke cene! Najuspešnejše delovanje! Lahki plačilni pogoji!

Ustanovljeno leta 1820.

Ustanovljeno leta 1820.

Priporočena tvrdka po češki zvezi gasilnih društev.

C. kr. priv. tvornica brizgalnic, hidroforov, sesalk, lestev, cevi in oprave za gasilce

Praga - Smihov

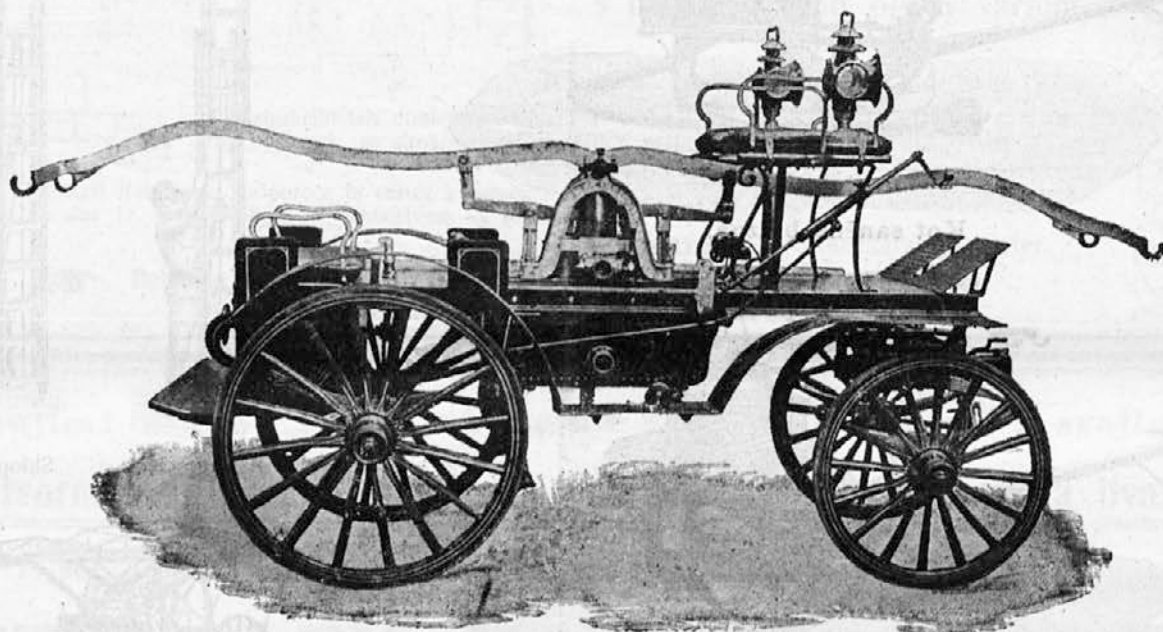
R. A. Smekal

Čeh blizu Olomuca

Podružnica v Zagrebu, Frankopanska ulica 9

Prva češko - moravska tkalnica lanenih in konopnih cevi, mehanična delavnica in livarna, odlikovana na raznih izložbah s 129 zlatimi in srebrnimi kolajnami.

Priporoča vsem c. kr. oblastem, občinam in gasilnim društvom, razne brizgalne, tehnične in gospo darske stroje vsake vrste in veličine, cevine in razne lestve, itd. — Telovadno orodje za šole in društva, motore, acetilinske aparate itd.

Najnovejši izum tvrdke R. A. Smekala so brizgalnice, ki zajemajo in mečejo vodo z desne in leve strani ter imajo ravnotež tako sestavljen, da potrebuje stroj 40 % manj delavske moči nego stroji ostalih tvrdk. Ta izum je bil leta 1903. odlikovan v Pragi na razstavi z največjo nagrado: zlato kolajno in diplomu. Na Kranjskem, Primorskem, Štajerskem in Hrvaškem in ostalih deželah je prodanih teh strojev že nad 100 ter imamo od različnih gasilnih društev zelo laskava izpričevala.

Podružnica v Zagrebu je prodala takih brizgalnic na Kranjskem za kraje: Krško, Kostanjevica, Bohinjska Bistrica, Metlika, Šenčur, Koroška Bela, Zgornja Šiška, Dravlje, Idrija, Predoslje, Sora, Stob, Trzin, Žabnica, Rovte, Velika Loka, Kamna gorica, Stožice, Valtava in Št. Peter pri Rudolfovem;

na Štajerskem: Ojstrškas, Gomilsko, Okoslavci, Možganjci in Prekopa;

na Primorskem: Kobarid, Idrijsko in Bovec;

na Hrvaškem: Ravnagora, Delnice, Lipik, Dolnja Stubica, Požega, Kešinci, Samobor, Vrginmost, Lokve, Gradec, Ludina, Vrbovec, Koprivnica, Pakrac, Popovača, Stara Pažova, Dugoselo, Hlebenje in Sv. Ana.

Razen teh strojev izdelujemo zelo praktične male brizgalnice »univerzalke« na dveh ali na štirih kolesih, ki so za prvo pripomoč prav praktične, bodisi za gasilna društva ali pa za občine, ki imajo malo denarnih sredstev.

Dalje izdelujemo vse ostalo gasilno orodje in potrebščine kakor čelade, pasove, sekirice, ročne in mehanične lestve najnovejše vrste. Delavske in paradne obleke, čepice in gasilna znamenja po najnižjih cenah.

Občinam in gasilnim društvom olajšalni plačilni pogoji na obroke.

Za vse stroje se jamči pet let.